

s tem, da smo stopili v trgovske stike z Učiteljsko tiskarno in s tem zmanjšali svoje obveznosti do nje na minimum. Mnogo obeta snjuča se samozaložba. Ze ta je zmožna ustanoviti nam močan obrambni fond. In podobnih virov bi se dalo še najti. A ne brez pomoči in hotenja članstva, pač pa brez gmotnih žrtev članstva. Taka pomoč in hotenie je bilo našemu članstvu doslej precej tuje. Če bi ne bilo, bi imeli danes svojo tiskarno, ki bi nam zamogla pod spretnim vodstvom realizirati vse naše gospodarske ideale in bi že danes doživel, da bi se naš organizačni davek znižal in ne višal. Ena glavnih naših institucij, za katero se v zadnjem času intenzivno borimo, je naš »Učiteljski konvikt«. Trideset let se že snuje in še ni dobil konkretno oblike. Vzroki so znani. Najbolj pereči so se že odstranili, ostali so samo še oni, ki so identični z nerazumevanjem pravega pomena ustanove.

Vsačko se bo s silo pognal za stvar, ki mu donaša, ali ki mu bo donašala koristi. In v teh časih je razumljivo, če se neomoženi tovariši ne more ogrevati za to, da bi se naravnost silila biti nekak mecen svojega oženjenega tovariša s kopico otrok. Krv te opravičljive pasivnosti je bil morda tudi program Učit. konvikta, ki je bil prenostranski, t. j. ki ji imel v svojih intencijah le pomoč za omejeni del svojih članov. Pod novim vodstvom se je to popravilo. Po novih smernicah, ki jih je vodstvo »Društva za zgradbo Učit. konvikta« sprejelo, ne bodi konvikt le zavetišče za naše otroke, ampak tudi zavetišče vseh tovarišev in tovarišic, ki imajo tekom leta opravka v Ljubljani. Na razpolago imej prenočišče za svoje člane in hrano v lastni menzi, tako da bodo žrtve, ki jih doprinese vsak posamezni član za ustanovo, poravnane z enim ali dvema posetoma Ljubljane. Ta praktična ureditev tega vprašanja mora raztepiti vse vzroke, ki so opravičevali pasivnost enega dela članstva, vse drugo opravi naš prirojeni in še bolj privzgojeni idealizem.

Ta interesni vzvod na eni in naš idealizem na drugi strani, naj danes postavita to najnujnejo naših gospodarskih ustanov na novo trdnejšo bazo. Skrajni čas je, da dobi tridesetletno stremljenje učiteljstva kri in meso. To je, mislim, glavni namen našega današnjega zborovanja.

Namen teh par misli pa ni bil bagatelizirati altruistično naše kulturno delo in naše pionirstvo, ampak preprečiti, da bi se naša organizacija idejno preveč ali povsem ne udinjala temu pionirstvu. Organizacija ne bodi arhivna zbirka našega kulturnega dela, ampak kader bojevnikov in glavnih stan našega boja. Bo pa to le, če damo vsemu gmotnih povdakov.

Ne pozabimo, da ni ne ožji, ne širji svet organizacije, ampak da smo organizacija mi sami. In zato ne rabimo odgovornih sklepov navzgor, ampak povejmo jasno in določeno: tako hočemo in tako mora biti. Ko bomo govoril o Učit. konviktu ne odlagajmo vprašanja ne na drug čas, ne na druge, ampak pripomorimo z odločnim sklepom k rešenjemu tega, ki bo našemu stanu in nam v kosti in ponos.

Za dobro stvar, podprtto s stvarnimi razlogi, bodo tudi drugi šli za nami!

BLUZE, opal, svila, crep de chine v najmodernejsih vzorcih; velika izbira.

P. MAGDIČ, Ljubljana.

Oglejte si izložbe!

Splošne vesti.

Disciplinarna preiskava proti pov. UJU — Ljubljana in uredniku »Učit. Tov.«, »Narodna Prosveta« prinaša popravek ministra prosvete, v katerem navaja ob sklepu, da je poslalo ministrstvo prosvetnemu oddelku v Ljubljani sledeči akt: »Prema toku stvari koji užima izvidjaj o članku u »Učit. Tovarišu«, da ne bi bio nesporazum o granici tega izvidjaja, nije reč o disciplinskom sudjenju, nego o predhodnoj disciplinskoj istrazi, unutarnoj i administrativnoj kakva se vrši posvednevno radi utvrjenja tačnosti stvari, iz koga će Ministarstvo posle doneti svoju odluku. S tega će Odele-

jo, ker morajo priseči, da ne pripadajo in da ne bodo pripadali nobeni organizaciji ali stranki, katere delovanje ne bi soglašalo z njihovo stanovsko dolžnostjo in zvestobo, ki so jo dolžni državji.

Vlada pa je spoznala, da sta šolski pouk in vojaštvo premalo mogočna, da bi ji pridobila narod in zagotovila zmago v bodoči vojni; zato je začela ustavljati tudi vojaške cadre za mladino, po duhu, cilju in organizaciji podobne italijanskim fašističnim avanguardistom. Vojaška vzgoja japonske kmetske in delavske mladine v starostni dobi od 16. do 20. leta je vpeljana v vse osnovne šole; dijaki na lečilih in visokih šolah se udeležujejo vojaških vaj na svojih šolah. Mladina vežbajo rezervni častniki in jo poučujejo v takтиki in drugih vojaških vedah. Mladina ni obvezna, da bi se udeleževala vojaške vzgoje, vendar se ji ne brani, ker ima potem to ugodnost, da se ji zmanjša aktivna vojaška služba na tri mesece. Državni proračun odkazuje za letošnje leto nad 138 milijonov za mladinske vojaške cadre.

Cilj vojaške vzgoje pa ni le okrepitev armade, ampak tudi obrambna sila proti nočnanim nemirim. Kako podobne in skor enake so si tedaj šolske razmere na Japonskem in v Italiji!

nje, kad ovaj predmet bude definitivno isledilo, dostaviti Ministarstvu, da ono o njemu doneše svojo odluku.«

— Solidarnost sarajevskega pov. UJU. Poverjeništvo UJU za Bosno in Hercegovino je izdalо komunikа, v katerem obsoja postopanje napram pov. Skulju in uredniku »Učit. Tovarišu« Dimniku.

— Likvidacija »Edinstva«. Kakor nam poročajo, je sresko učiteljsko društvo Edinstvo za kranjski okraj na zadnjem zborovanju likvidiralo.

— † Prof. Hinko Podkrajšek. V sredo 30. maja je umrl po daljši bolezni prof. srednje tehnične šole Hinko Podkrajšek. Pokojnik je bil 17 let osnovnošolski učitelj in bil leta 1895. imenovan na državno obrtno šolo, kjer je postal profesor in ostal na tem zavodu do upokojitve leta 1924. Spisal je nad 20 knjig za obrtno nadaljevalne in obrtne šole. S tem si je pridobil nemilnjivih zaslug za obrtno nadaljevalno šolstvo in učiteljstvo ga bo ohranilo v najlepšem spominu. Boditi mu zemljica lahka!

— Izmed upraviteljskih in učnih mest za učiteljice razpisanih v »Ur. l.« 48. z dne 19. maja 1928 so zaradi stanovanjskih in socialnih razmer posebno priporočljiva za učiteljske pare sledеča mesta: I. Srez Celje: št. 17, 18. II. Srez Dolnja Lendava: št. 9, 11, 16, 19, 24. III. Srez Dravograd: št. 7, 15. IV. Srez Gornjiigrad: št. 2, 10. Srez Ljutomer: št. 4. VII. Srez Maribor desni breg: št. 8, 10. VIII. Srez Maribor levi breg: št. 5. IX. Srez Murška Sobota: št. 4, 9, 16, 19, 20. X. Srez Ptuj: št. 2, 7. XI. Srez Slovenjgradec: št. 10.

— Zamjene mesta. Želim odmah proumneniti svoje službovno mesto sa kojim kolegom, gdje je stan u naravi i mjesto orguljaša. Napominjem, da mu je moj stan u Osijeku osiguran. Ostalo slijedi dogovor.

— Ivan Perković, učitelj državne osnovne škole, u Osijeku 1. (Aleksandrov ulica 4).

Maturantkinje ženskega učiteljšča šolskih sester v Mariboru od leta 1918. se smidejo 2. julija ob 10. uri dopoldne v zavodu šolskih sester. Pridite polnoštevilno, da praznujemo svojo 10-letnico!

— Umetniška razstava. V nedeljo 3. junija se otvorí v Jakopičevem paviljonu razstava slikarjev bratov Nande in Drago Vidmarja ter kiparja Tine Kosa. Njhova dela, ki so z uspehom že bila razstavljena v Splitu, Reki, Novem Sadu, Sarajevu, Benetkah, Pragi, Dunaju in v Berlinu, bodo tudi v Ljubljani žela splošno pozornost in priznanje. Tovariši opozarjam posebno še na to, da sta oba Vidmarja učitelja in da je obisk te razstave naša tovariška dolžnost že z ozirom na to, da pokažemo, da znamo ceniti umetnike iz naših vrst, posebno če pomislimo, da sta tvo. Vidmarja poleg svojega umetniškega udejstvovanja še izvrstna pedagoška. Razstava bo odprta do 11. junija.

— Slovenska Matica je izdala za leto 1928. tri knjige, ki so pravkar izšle: Dr. I. i. d. Cankar, profesor zgodovine umetnosti na ljubljanski univerzi, je priobčil 2. sponči »Zgodovine likovne umetnosti v zahodni Evropi«, kjer razlagata kiparstvo starokrščanske dobe s 47 slikami. — Dr. Jas. Tominské, gimnazijski ravnatelj v Mariboru, je dovršil s 5. zvezkom izdajo »Mencingerjevih Izbranih spisov«, ki obsegajo »Mojo hojo na Triglav« z urednickim uvodom (XXXVIII. str.) in z opombami (str. 177—186). — Oton Župančič, dramaturg Narodnega gledališča v Ljubljani, je poslovenil Shawovo »Sv. Ivan«, ki je izšla kot IX. zvezek »Prevodov iz svetovne književnosti«. Zadnji dve knjigi sta okusno vezani za naročnike.

— 50% popust za vožnjo ob priliki ljubljanske velesejme. Minister saobraćaja, gospod Milosavljević, je odobril posetnikom Ljubljanskega velesejma, ki se vrši od 2. do 11. junija 50% popust na železnicih, mesto dosedaj dovoljenega 25 procentnega.

— Družba sv. Cirila in Metoda je edina družba, ki podpira šolstvo in obmejno učiteljstvo. Kaj ste storili za njo? Ali ste poiskusi obuditi domačo C. M. podružnico? Pomagajte ji, da Vam pomori!

Najugodnejši nakup
oblaci lastnega izdelka nudi
tvrdka J. Rojina, Ljubljana

JOS. DOLGAN:

Učni načrt kmetske delovne šole.

Drugi razred.

Ptiči pozimi: Vrabci; sinice; vrane; ščinkoveci; taščice; kavke; kateri ptičev se daj ne vidimo; kam so šle lastavice; kakšno je na jugu; kaj jedo ptice; kje prenočijo; kako naj jim pomagamo; pasti; usmiljenje do revnih ljudi.

Nesreča na ledu: Živila pada in se poškoduje; ženska s škatom vode pada; ne drsati po vasi; led razsekamo in ga posujemo s peskom, pepelom ali žaganjem; previdnost; obzir do ljudi in živine; gladke in grapave reže.

Zdravje pozimi: Hrana; toplova; volnena obleka; toplo v sobi; zunaj mrzlo; prehlajenje; nos, grlo, pljuča; nahod; grlo in glava; kašelj; preveč oblečen v gorki sobi ali kuhinji; zunaj dobro oblečen; ne zavijati vratu; gorke in suhe noge; mokre nogavice; prepoten na vetrinu in prepihu; na mrazu najprej obledi, potem zardi; sneg jesti; deklec v spodnja obleka; prehlajeni naj pijejo le pov ali bezgov čaj; med v toplem mleku; prehlajeno telo naj se prepoti; na peči;

Mladinska Matica.

— mm Knjige so v tisku. Prijavni rok, ki ga nismo smeli več podaljšati, ako hočemo, da pridejo knjige že o kresu mladini v roke, je s tem zaključen. Kdo ga je zamudil, ga ni po naši krivdi. Vemo, da bo naknadno se mnogo popraševanja po naših knjigah, toda, ker ne razpolagamo z nikakim kapitalom, smo določili samo za nekaj sto izvodov večjo naklado, nego imamo naročnikov. Ti izvodi se bodo dobili v knjigarnah, seveda precej dražje, nego je bila subskripcionska cena. To naj bo dobra lekcija vsem tistim »nevernim Tomažem« (skoraj 1/2 šoli!), ki so nas topot nezaupno gledali od strani, da drugo leto ne zamude subskripcionske ugodnosti.

Nadaljevalno šolstvo.

— n Tečaj za gospodinjstvo in za domačo in šolsko higijeno. Oblastni odbor Podmladka R. K. priredi v letošnjih velikih počitnicah, in sicer od 4. julija do 4. avgusta 1928. tečaj za gospodinjstvo in za domačo šolsko higijeno. Namen tečaja je, da se učiteljice osnovnih, meščanskih in srednjih šol pripravijo in moralno obvezijo za delo pri Podmladku Rdečega križa ter si izpopolnijo svoje znanje iz domačega gospodinjstva in zlasti iz praktične higijene, na kateri naj sloni vse domače in šolsko življenje. Po dovršenem tečaju naj učiteljice na svojih organiziranih šolah snujejo tudi kuhinje Podmladka Rdečega križa, kjer bi dobivale učenke najvišjih razredov ter po možnosti tudi šoli odrasle mladenke primeren gospodinjski pouk. Počevelo se bo: 1. Gospodinjstvo; 2. otroška higijena, nega in prehrana; 3. splošna higijena; 4. higijena žene; 5. prva pomoč pri nezgodah; 6. naležljive bolezni; 7. tuberkuloza; 8. alkoholizem itd. Tečaj se bo vršil za gospodinjstvo na gospodinjski šoli »Mladika« v Ljubljani, a za druge predmete na »Zavodu za socialno-higijensko zaščito dece« v Ljubljani, Lipičeva ul. 2 in v »Higijenskem zavodu« v Ljubljani, Zaloška cesta. One udeleženke, ki ne bodo stanovalo pri svojih, bodo lahko dobre brezplačno stanovanje v »Mladici«. Prehrano si bodo udeleženke preskrbeljale same v gospodinjskih šoli in plačevali zanje po dnevnih cenah. Pouk bo brezplačen. Učiteljice osnovnih, meščanskih in srednjih šol, ki se žele udeležiti tega tečaja, naj vlože svoje prošnje, oziroma prijave na oblastni odbor Podmladka Rdečega križa v Ljubljani do 15. junija 1928. Prednost imajo one učiteljice, ki že agilno sodelujejo pri Podmladku. Število udeleženek se določi naknadno. O

grinte; cinkova mazila; angina; davica; načezljive bolezni; previdnost; doma je treba sobe tudi pozimi prezračiti; žerjavica v sobi; pečne cevi s klužcem.

Kuhinjska posoda: Vrste posod; kovine; emajlovi drobci; kako se posoda snaži; železna rja; zeleni volk; kako se napravi; po čem so posode.

Kupljena hrana: Kava; cikorija; sladkor; moka; droži; riž; sol; cimt; poper; paprika; čaj; makaroni; pražena kava ima okus; stup v kavi; srce; vrste kave; kako se kuha; iz česa delajo cikorijo; vrste cikorij; po čem je; vrste moke; droži delajo pline; cena dkg; hrana brez soli; vrste soli; iz česa so makaroni; vrste sladkorja; vrste riža; sladke skorjice; koliko stane kg ali dkg teh živil; kaj pridelajo tudi pri nas; kaj v tujih deželah.

Peč: Železna, lončena Lutzova peč; kaj se pri Lutzovi peči najprej segreje; kaj se najprej ohladi; kateri deli se najprej segrejejo in tudi najhitreje oddajo topoto; kakšna peč se najprej segreje, pa tudi kmalu ohladi; železo, kamni, gлина na ognju; peč oddaja topoto zraku; izzarevanje; zakaj ima kopa lezen ročaj; železna ali lesena peč v ognju; previdnosti.

Pust: Dan v mesec; koliko dni je do Velike noči; domač praznik; gostilne; noro-

sprejemu bodo dotičnice posebej obveščene. Vse sprejete učiteljice naj se zbere dne 4. julija t. l. ob 8. uri dopoldne na gospodinjski šoli »Mladika« v Ljubljani.

Naša gospodarska organizacija.

— g Učiteljska Samopomoč. V teh dneh ste dobili položnice za 169. smrtni slučaj (Matija Šmid, Podgorje) v znesku 6 Din (s poštnino), zakonski pari 11 Din. Zamudnikom sem pristrel še zaostanke od prej. Uprava prosi vse člane, da takoj nakažejo te malzneske, zlasti zamudniki naj ne odlašajo z našazili, da ne bodo zneski previški. Posmrtnina za 169. smrtni slučaj znaša 11.060 Din. — U. S. ima na dan 1. junija 1928. 2216 članov, posmrtnina pa znaša 11.080 Din.

Nove knjige.

— k N. Tolstoj: Ana Karenina. Roman. Prevod Vladimir Levstik. Ljubljana 1928. Komisija založba Zvezna knjižarnica. 1087 strani. 2 zvezka v izvirni črni ali višnjevi platneni vezbi. Cena v kartonu 250 Din, po pošti 260 Din.

»Ana Karenina«, nesporni višek umetnosti velikega ruskega pisca, je obenem eno izmed najboljših veleled svetovnega pripovedništva. A ne glede na oblikovno dovršenstvo, ki